

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/142/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815213020
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3815213020.3

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci žalobcu: AB 1 B. V., so sídlom v Holandskom kráľovstve, Amsterdam, Strawinskylaan 933, zastúpeného Advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o. so sídlom v Trenčíne, Piaristická 707/25, IČO: 47234679, proti žalovanej W. Q., bytom N., O. XXX/XX, o zaplatenie sumy 2.271,94 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 27. októbra 2015, č. k. 10C/260/2015 - 45, takto

rozhodol:

Odvolací súd p o k r a č u j e v konaní ako so žalobcom so spoločnosťou AB 2 B. V., so sídlom v Holandskom kráľovstve, Amsterdam, Strawinskylaan 933, registračné číslo: 572 79 667.

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalovaná m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu o zaplatenie 2.271,94 eur s príslušenstvom. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení uviedol, že dňa 25.3.2014 právny predchodca žalobcu, spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s. so sídlom v Piešťanoch a žalovaná uzavreli zmluvu o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie peňažných prostriedkov žalovanej v celkovej sume 2.000 eur. Žalovaná sa zaviazala splácať poskytnutý úver v pravidelných mesačných splátkach po 70,70 eur vždy do 15. dňa v kalendárnom mesiaci po dobu 66 mesiacov. Prvá úverová splátka bola splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru a pokiaľ kalendárny mesiac nasledujúci po poskytnutí úveru neobsahoval poradové číslo dňa poskytnutia úveru, splatnosť prvej splátky bola posledný deň v tomto kalendárnom mesiaci. Ročná úroková sadzba predstavovala 30,59% a RPMN od 35,8%. Priemerná hodnota RPMN predstavovala 18,87%. Celkom sa žalovaná zaviazala vrátiť sumu 4.146,12 eur, z ktorej celkové náklady žalovanej zo spotrebiteľského úveru predstavovali sumu 2.146,12 eur za dobu 66 mesiacov. Účastníci zmluvy sa zároveň dohodli na dojednaní služby "zmeny výšky a počtu splátok". Výška poplatku za uvedenú službu predstavovala sumu po 1,45 eur zahrnutú v hodnote mesačnej splátky. Účastníci zmluvy sa zároveň dohodli na dojednaní služby "odložené splátky". Výška poplatku za uvedenú službu predstavovala sumu po 1,45 eur zahrnutú v hodnote mesačnej splátky. V bode 51. úverovej zmluvy si účastníci dojednali poistenie úveru v sume 4,98 eur mesačne - 7,58% z pravidelnej mesačnej splátky úveru pre prípad dlhodobej PN, straty pravidelného zdroja príjmu a pre prípad invalidity alebo smrti následkom úrazu. Žalovaná vo svojej výpovedi potvrdila, že so spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. dňa 25.3.2014 uzavrela úverovú zmluvu, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver v sume 2.000 eur, ktorý spotrebovala na zaplatenie predchádzajúcich úverov. Vedela, za akých podmienok má úver splácať, poznala výšku splátky, dobu splácania úveru a konečnú sumu úveru, ktorú bola povinná splatiť. Úver prestala splácať z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. Žalobca k návrhu pripojil výpis z obchodnej komory

Holandsko - výpis z obchodného registra, z ktorého vyplýva, že navrhovateľ bol zapísaný v obchodnom registri 10.9.2012 s dátumom zakladateľskej listiny 5.9.2012. Jediným akcionárom je Air Bank a.s. so sídlom Česká republika. Dňa 24.9.2015 súd vyzval právnu zástupkyňu žalobcu, aby do termínu pojednávania vo veci do spisu založila zmluvu o postúpení pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu vzhľadom na nesúlad dátumu uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky uvedeného v obsahu návrhu (19.3.2015) a v oznámení o postúpení pohľadávky zo dňa 22.6.2015 adresovanom žalovanej, v ktorom bol uvedený dátum 12.9.2012 uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky. Súd poukázal na to, že v dôsledku uvedeného rozporu nie je jednoznačne preukázaná aktívna legitimácia žalobcu v súdnom konaní. Zároveň v oznámení o postúpení pohľadávky adresovanej žalovanej je uvedený dátum postúpenia ešte predtým, ako bola samotná úverová zmluva uzatvorená. Na výzvu súdu právna zástupkyňa žalobcu nereagovala.

3. Zhodnotením skutkového stavu dospel súd k právnemu názoru, že návrh žalobcu nie je dôvodný z dôvodu nedostatku jeho aktívnej vecnej legitimácie v súdnom konaní. Žalobca v obsahu návrhu tvrdil, že nadobudol pohľadávku voči žalovanej na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 19.3.2015. V oznámení o postúpení pohľadávky zo dňa 22.6.2015 žalovanej oznámil, že nadobudol pohľadávku zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 12.9.2012. Súd vyzval žalobcu na predloženie zmluvy o postúpení pohľadávky za účelom upresnenia dátumu postúpenia pohľadávky a predovšetkým zistenia, či predmetom postúpenia bola i pohľadávka z predmetnej úverovej zmluvy, pretože žalobca uviedol v oznámení o postúpení pohľadávky taký dátum postúpenia pohľadávky, ktorý časovo predchádza samotnému uzavretiu úverovej zmluvy. Uvedené zistenie bolo dôležité i z hľadiska skúmania toho, či oznámenie o postúpení je určité, zrozumiteľné a či údaje v ňom uvedené zodpovedajú skutočnosti ako v zmluve o postúpení pohľadávky. Súd vyzval žalobcu na preukázanie postúpenia pohľadávky aj s poukazom na to, že žalobca uplatňuje právo zo spotrebiteľskej zmluvy, resp. zmluvy o spotrebiteľskom úvere a súd v rámci poskytovanej súdnej ochrany spotrebiteľovi má právo skúmať i platné postúpenie pohľadávky, čo môže uskutočniť len pri predložení zmluvy ako písomného právneho úkonu. Žalobca na výzvu súdu nereagoval. Podľa § 53 ods. 3 písm. b) Občianskeho zákonníka tak nesmie dodávateľ urobiť vtedy, ak by sa takýmto prevodom zhoršila vymožitelnosť alebo zabezpečenie pohľadávky. Podľa uvedenej právnej úpravy by súd mohol v spotrebiteľskej veci označiť zmluvu o postúpení pohľadávky za neplatnú a rozpornú s citovaným ustanovením Občianskeho zákonníka aj preto, že v prípade nárokov spotrebiteľa voči dodávateľovi či už zo zmluvy alebo i z príslušenstva pohľadávky a trov konania by sa situovaním nového veriteľa v inom štáte zhoršila vymožitelnosť jeho práva. Predmetom skúmania postúpenia je i to, či došlo k postúpeniu celej pohľadávky a celého príslušenstva, keď žalobca uplatňuje často krát napríklad i zmluvnú pokutu, budúce zmluvné úroky a rôzne poplatky. Okrem uvedeného z listinných dokladov vyplýva, že v deň uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok 19.3.2015 (ako tvrdí žalobca v návrhu, nie v písomnom oznámení, ktoré doručoval žalovanej) v totožný deň vyzýval pôvodný veriteľ, Home Credit Slovakia, a.s. žalovanú (čl. 34 spisu) k splateniu celého úveru na jeho účet bez toho, aby v liste poukazoval na postúpenie pohľadávky inému veriteľovi a upozorňoval žalovanú i na možnosť exekučného konania. Aj táto skutočnosť vnáša nejasnosti o postúpení pohľadávky žalobcovi a jej rozsahu, pretože týmto listom pôvodný veriteľ zároveň „zosplatňuje celý dlh“ a preto je významné posúdenie, akú splatnú pohľadávku vôbec mohol pôvodný veriteľ žalobcovi postúpiť, t.j. či len neuhradené splátky alebo celý zosplatnený úver už aj s poukazom na povinnosti veriteľa pri využití práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka dodržať postup podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V súdnom konaní zostalo nepreukázané, či a kedy došlo k postúpeniu pohľadávky žalobcovi, či bola postúpená celá splatná pohľadávka alebo pohľadávka splatná aj v budúcnosti a či bolo žalovanej oznámené postúpenie pohľadávky správne. Z vyššie uvedených dôvodov bol návrh žalobcu zamietnutý, pretože nepreukázal aktívnu vecnú legitimáciu v súdnom konaní ako nositeľa hmotnoprávneho vzťahu z úverového vzťahu, ktorý bol predmetom konania. Samotným hmotnoprávnym nárokom žalobcu sa preto súd bližšie nezaoberal. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobca bol vo veci neúspešný a žalovaná, ktorá vo veci mala úspech, trovy konania proti žalobcovi neuplatnila.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, resp. rozsudok okresného súdu zmeniť a návrhu vyhovieť. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že závery súdu prvej inštancie pokladá za neuralgické body odvolacieho konania a absolútne sa s nimi nestotožňuje. Konajúci súd v podstate podporil argumentáciu žalovaného o možnosti založiť aktívnu vecnú legitimáciu postupníka v spore aj hmotnoprávnym úkonom "Oznámením o postúpení pohľadávky, ktorú adresuje postupca dlžníkovi", konajúci súd nemal za preukázané, že tento hmotnoprávny úkon sa dostal do dispozičnej sféry žalovaného. Citoval z uznesenia

ústavného súdu Slovenskej republiky z 22.11.2011, č.k. III. ÚS 517/2011-9 - Vecnou legitimitiou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný). V uznesení NS SR 6Cdo 214/2011 sa uvádza - Vecná legitimitácia sa na začiatku konania tvrdí. Ak sa v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku vecnej legitimitácie žalovaného/žalobcu, t.j. vecná legitimitácia má hmotnoprávny základ a je vylúčená z manudukčnej povinnosti súdu v zmysle § 5 O.s.p., ako aj z postupu konajúceho súdu uvedeného v § 103 a § 104 O.s.p., a teda nie je podmienkou konania. V tomto prípade žalobca uniesol bremeno tvrdenia ohľadne svojej aktívnej vecnej legitimitácie, keď v žalobnom návrhu tvrdil, že došlo k hmotnoprávnemu úkonu "Oznámeniu o postúpení pohľadávky postupcom v zmysle § 526 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb." a bremeno dôkazu uniesol priložením listinného dôkazu - "Poštový podací hárok", ktorý osvedčuje právnu skutočnosť, že "Oznámenie o postúpení pohľadávky" bolo zaslané na adresu žalovaného, ktorú uviedol ako obsahovú náležitosť úverovej zmluvy č. 4403105577 zo dňa 25.03.2014. Počas trvania zmluvných vzťahov môže dôjsť k zmene "miesta zdržiavania dlžníka", a preto predvidavo k žalobe pripojil ako prílohu Oznámenie o postúpení pohľadávky, a teda okrem toho, že predmetné "oznámenie" je listinný dôkaz z pohľadu teórie práva, je to aj hmotnoprávny úkon. Konajúci súd nemôže urobiť sporným to, že návrh spolu s prílohami doručil do vlastných rúk žalovaného, a teda nesporne najneskôr, týmto okamihom je voči žalovanému účinný aj hmotnoprávny úkon Oznámenie o postúpení pohľadávky, ktorý je prílohou návrhu, a teda pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, t. j. stav, kedy dlžníkovi nad mieru všetkých pochybností bolo oznámené postúpenie pohľadávky postupcom. Odvolanie proti rozsudku v tejto časti odôvodňuje tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, eventuálne súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. V neposlednom rade pokladá za nesprávny aj skutkový záver súdu prvej inštancie, keďže žalobca právne relevantným spôsobom nepreukázal aj doručenie tohto oznámenia postupcu dlžníkovi s ohľadom na nižšie uvedené. Oznámenie o postúpení pohľadávky je podľa jeho právneho názoru potrebné posudzovať v zmysle § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa ustálenej súdnej praxe účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávnych úkonov v režime Občianskeho zákonníka predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi tak, že sa dostane do sféry jeho dispozície. Je tým treba rozumieť konkrétnu možnosť adresáta zoznámiť sa s jemu adresovaným právnym úkonom. Právna teória a súdna prax takou možnosťou chápe nie iba samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale aj tie prípady, keď doručením listu obsahujúceho prejav vôle do bytu adresáta členovi jeho domácnosti či do jeho poštovej schránky, nadobudol adresát úkonu objektívnu možnosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom úkonu, postačuje, že mal objektívnu príležitosť tak urobiť (Nález Ústavného súdu SR IV. ÚS 403/2010-42). Záver súdu prvej inštancie o tom, že relevantným spôsobom nepreukázal aj doručenie tohto oznámenia postupcu dlžníkovi, nemá oporu v ustanovení zákonov SR. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. V tomto prípade uniesol bremeno tvrdenia, keď v návrhu tvrdil, že došlo k oznámeniu nového veriteľa postupcom dlžníkovi a bremeno dôkazu uniesol priložením poštového podacieho hárku, lebo pri bežnom priebehu vecí je na mieste logický záver, ktorý vyplýva z kauzálnej reťaze dôkazov, že jednostranný hmotnoprávny úkon - Oznámenie o postúpení pohľadávky sa dostane do dispozície sféry žalovaného dlžníka.

5. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne a žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako správny potvrdil.

6. V prejednávanej veci po rozhodnutí súdu prvej inštancie došlo ku dňu 18.10.2016 k zániku žalobcu - spoločnosti AB 1 B. V., a to v dôsledku zlúčenia so spoločnosťou AB 2 B. V., preto odvolací súd v zmysle § 64 CSP rozhodol tak, že v konaní bude pokračovať ako so žalobcom s právnym nástupcom pôvodného žalobcu, so spoločnosťou AB 2 B. V..

7. Krajský súd ako odvolací súd preskúmal vec v zmysle ust. § 380 ods. 1 CSP v spojení s § 470 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

8. Súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132 až § 135 O.s.p.. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam žalobcu dodáva nasledovné:

9. Súd prvej inštancie založil svoje zamietavé rozhodnutie na závere o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, ktorý nepreukázal, že mu pohľadávka veriteľa Home Credit Slovakia, a.s. proti žalovanej uplatňovaná v tomto konaní bola postúpená. Žalobca takýto záver vo svojom odvolaní namieta s tým, že predložil oznámenie pôvodného veriteľa o postúpení pohľadávky ako aj podací hárok, podľa ktorého toto oznámenie bolo žalovanej cestou pošty odoslané. Podľa neho v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka ak dlžníkovi postúpenie oznámil postupca, dlžník nemá právo požadovať od neho preukázanie postúpenia zmluvou o postúpení pohľadávky, a preto sa nemôže ani účinne dovolávať neplatnosti či neexistencie takejto zmluvy v súdnom konaní.

10. Aktívnu legitímáciu sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu žalobcovi ním uplatnené právo resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej existenciou tvrdeného práva na strane žalobcu alebo pasívnej existenciou tvrdenej povinnosti na strane žalovaného je imanentnou súčasťou súdneho konania /viď. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009/. Odvolací súd nerozporuje, že podľa § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení. V tomto prípade sa však preukázania zmluvy o postúpení pohľadávky nedožadoval dlžník - žalovaná ale konajúci súd za účelom overenie žalobcom tvrdenej aktívnej vecnej legitímácie. Táto jeho žiadosť bola navyše odôvodnená skutočnosťami zistenými z vykonaného dokazovania, ktoré mohli u konajúceho súdu prvej inštancie dôvodne vyvolať pochybnosti o postúpení pohľadávky. Konkrétne, žalobca v návrhu na začatie konania uvádza dátum uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky /19.03.2015/ v rozpore s dátumom uvedenom v oznámení o postúpení pohľadávky zo dňa 22.06.2015 /12.9.2012/. Okrem toho dátum uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky uvedený v oznámení predchádza dátumu uzatvorenia samotnej zmluvy o úvere, ktorá je právnym titulom uplatnenej pohľadávky /25.03.2014/. Za tohto stavu bolo úplne namieste, že konajúci súd prvej inštancie požadoval od žalobcu preukázanie jeho aktívnej vecnej legitímácie predložením zmluvy o postúpení pohľadávky.

11. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

12. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnej žalovanej odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

13. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).